

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. Könyvkereskedése.
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

BAJA uj főispánja.

— Kombinációk. —

Ugy értesülünk Baja rövidesen új főispánt kap s egyelőre természetesen az új főispán személyére vonatkozó kombinációk tartják most városunkat izgalomban. Őt név is van forgalomban, amelyek mindegyikét komoly aspiránsként jelölik a főispáni székbe. Nem akarunk a nevek egyike mellett sem állást foglalni, mert mint az öt név viselője korrekt uriember, s eléggé járatos a közigazgatás utvesztőjében, csak újból hangsúlyozzuk, hogy Bajának olyan főispánra van szüksége, aki a közigazgatásban való járatosságon kívül alaposan ismeri a helyi viszonyokat, ismeri a város bajait, előnyeit s ezerfelé vajudó kérdését.

Ám az új főispáni állás betöltésénél komolyan fenyeget bennünket az a veszély is, amely egyenlő volna Baja tökéletes elnyomatásával, hogy a szabadkai főispánsággal egyesítenek bennünket. Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy az ilyen megoldás mennyire kellemetlen következményeket vonna maga után Bajára s épp ezért tartjuk szükségesnek az illetékeseket figyelmeztetni újból és újból arra, hogy minden erejükkel iparkodjanak ezt a kísérletet meghiusítani. Nem állanak pozitív adatok rendelkezésünkre az egyesítés komoly tervére vonatkozólag, de a »nem zörög a haraszt, ha nem fúj a szél« elvénél fogva jobb mindenesetre foglalkozni a dologgal, mint utáni lamentálni.

A Szabadkáival való egyesítés végtelenül szerencsétlen gondolat, hisz nem egyszer kifejtettük már, hogy ami városunk érdekei nagyon gyakran homlok egyenest ellenkezők Szabadkáéival, s hogy természetes következményként ennek a riváliskodásnak ezentúl még jobban mi látnók a kárát. Bajának ez ideig föltétlenül szüksége van a főispáni befolyásra, még pedig olyan főispánra, aki a várossal érez, s akit tisztán csak Baja fejlesztése ambicionál.

Lehet természetesen, hogy odafönn egyáltalában nem foglalkoztak komolyan ennek a két főispánságnak az egyesítésével, de kétségtelen, hogy ez a terv állandóan a hátunk mögött kísért hol közelebről fenyegetve, hol meg eltávolodva, s néha szükséges képzelte rémek ellen is harcolni.

*

Az új főispán személyéhez természetesen rengeteg városi érdek megvalósítása fűződik s abban, hogy mindent-mindent a főispáni befolyástól várunk, speciálisan nyilatkozik meg a város tehetetlensége. A kormányok támogatása — s ezt akarjuk mindig a főispánokkal kivivetni a legnagyobb mértékben — föltétlenül szükséges ahoz, hogy egy város fejlődhessék, de tisztán a kormányoktól várni a város fejlődésének előmozdítását vétkes könnyelműség. Szunnyadó erőnek kellene egyszer már tudatára ébrednünk, éreznünk kellene a viszonyok helyes mérlegelésével, hogy magunktól is rávezethetjük Baját a biztos fejlődés útjára, ha fáradhatatlan energiával látunk hozzá a megvalósítható városfejlesztési tervek realizálásához, s ha érezve magunkra hagyatottságunkat, nem várunk folyton holmi sültgalambokat, s nem merengünk el delibábokon, hanem dolgozunk keményen és kitartóan.

Baja nem annyira kedvezőtlen viszonyok között van, mint ahogy mi azt elszeretnők hitetni. Lehetne itt sok-sok jövedelmező vállalatot létesíteni, csak meg kellene kezdeni. A pénzhányt is lelehet győzni kölcsönrel, de nem stagnálhat még tovább is ez a szerencsétlen város, amely előtt széles fejlődési perspektívák nyílnának, ha megkapná a fejlődéshez az első lökést.

Baján a főispánok rendes sorsa: hűhóval, reménykedéssel fogadja mindenki, s azután, ha rövid egy-két év alatt nem teremti mindenható erejével Bajára az Eiffel tornyot, akkor rögtön ítélnék fölötte: nem törődik a város érdekeivel. Arra azonban senki sem gondol, hogy a város nem két év óta, de immár egy félszázada nyugszik csendesen, s alussza ernyedte álmait. Semmi kezdeményező energia nincs Baján, mintha valami

mesebeli álmokd ülné meg. Semmi fiatalos bátorság, amely tele ambícióval lehetetlennek látszó feladatok megoldására vállalkoznék, pedig Bajának nem kellene semmi egyéb, mint nekiindulni a többi egymásután következnek. Ehez a meginduláshoz kellene valakinek hozzáfognia, valakinek, aki fölébressze az alvók városát s egy parányi eredmény után a fülébe kiálthassa: látod, magadtól is fejlődhetsz.

* *

Az új főispán személyéhez — bárki legyen is az — fűződő reménykedések juttatták eszükbe e gondolatokat, habár tudjuk, a pusztában kiáltónak szavaként vész el irásunk, mindaddig, amíg Baját valaki rá nem kényszeríti arra, hogy önmaga erejéből is akarjon egy lépést tenni a fejlődés felé, s nemcsak másától, a kormánytól, a főispántól remélje haladását.

A Nemzeti Szalon kiállítása.

A Nemzeti Szalon bajai kiállítása egy kis élénkséget hoz városunk csendes művészi életébe. Bajára is, mint minden kis kaliberű városba ritkán vetődik holmi értékesebb képkiállítás, viszont nincs mindenki abban a kellemes helyzetben, hogy a budapesti képtárlatokban gyönyörködhessek, amikor néki tetszik. Megbecsülhetetlen kulturális értéke van tehát a Nemzeti Szalon azon törekvésének, amelynek értelmében vidéki turnékat rendez jönevű festőművészek kollekciójával. Az értékes művészi munkák szemlélete az esztétikai érzék fejlesztésének alappripciuma, ám nincs az a jó prospektusreprodukción, amely csak meg is közelítené az eredeti festmények hatását.

A klasszikus képek Morelli G. G. fametszeteitől hemzseg a fejünk, a színek elképzeltettségével nélkül. Ókori bölcsek, királyok és szentek képeit már megszoktuk iskolakönyvekből kifejezéstelen merev karcolatként ismerni s nem is érezzük különös lelkiszükségletnek az eredetieket látni, de a ma pikuráját a sokszorosító technika legpompásabb munkájából is hasztalanul akarjuk megérteni. Festményeket, tárlatokat kell látnunk, ahol a színek tobzódásától szinte elkábulunk, ahol a formák lekötik figyelmünket s ahol lassan-lassan idők

folyamán kialakulhat bennünk művészi megértése a piktura szépségeinek.

Ebből a kulturális szempontból nagyfontosságúak a Nemzeti Szalon vidéki turnéi. A Nemzeti Szalon bajai kiállításán immár művészileg elrendezve áll az a négyszázötven kép, amelyben a hoinapi megnyitáson gyönyörködhetik a közönség. A katalógus, amelyből néhány kiállító művész nevét említjük csak meg, erősen tanuskodik arról, hogy a Nemzeti Szalon most is, mint hat év előtti kiállításán, művészi értékű és elsőrendű kvalitású dolgokat hozott.

Elsőrendű mesterek alkotásán kívül a fiatal generáció is részt vesz kiállításunkon épugy mint a budapesti tárlatokon. Markó, Rübövic és Beódi Balogh festőművészek rendezik a kiállítást. Hisszük, hogy a vasárnapi megnyitás városi életünkben ünnepet jelent és a szépért lelkesülő közönségünk lelkes sokaságával fogja emelni a kulturális jelentőségű nap fényét. A kiállítás védnöke dr. Hegedüs Aladár kir. tanácsos, polgármester, elnökei: dr. Koller Imréné, Rosenberg Mórné, Weidinger Dezsőné és Schön Ida. A kiállítást a polgármester helyett dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző nyitja meg. Bejárat a kiállítási terebe a Nemzeti Szállodának a Sugovica oldalon lévő ajtaján.

Ugy halljuk a jövő héten valamelyik délutánján matiné rendez a Szalon vezetősége, amelyen művészeti beszélgetés és zene számok után a kiállítás magyarázata lesz a program. Kíváncsian nézünk a Szalon kiállítása és közönségünk képvásárló kedve elő. Városunk művészetpártoló hírnevének megőrzése érdekében kívánatos volna, hogy ez alkalommal is tartsa vissza a közönség a lelkehez férfkőző képeket, ahogy azt a multkorú képvásárlások is tette. A kiállító művészek közül csak néhányat említünk itt akik eléggé garantálják a kollektívó nivóját.

A legtöbb képpel szerepel a kiállításon: Benczur Gy., Berkes A., E. Illés A., ifj. E. Illés Ö., Aményffy, Feszty Á., Szlányi, Tölgyessy, Madler, M. Major I., Kacziány Ö., Zemplényi T., Nagy Vilmos, Baditz O., Konek, Bocmen Ritta, Paczka F., Paczka Kornélia, Pentelei Molnár I., Dudics A., Kézi Kovács László, Glatter Á., br. Mednyánszky László, Gergely J., Markó Ernő, Beódi Balogh Gábor.

HIREK.

A bajai Oltáregyesület előadása.

A bajai Oltáregyesület az elmúlt csütörtökön jótékony célú színelőadást rendezett, amelyen színre került Pailler Vilmosnak a Két anya című négy felvonásos vallásos színműve. Az előadást, amelyen megérezett Koller Imre drné gondos rendezői munkája, szépszámu közönség nézte végig, lelkes tapsal honorálva a szereplők ambiciózus játékát. Az özevy grófnőben Ártinger Pöre nyujtott kiváló alakítás, Fannit Wunderlich F. játszotta könyved zavartalansággal, Izabellát Gardaits Olga tette rutinos játékaival szimpatikussá. Szűz Mária szerepében Prigl Gizi stilszerűségével és ahi-tatos nyugodtságával hatott. A kisebb szerepek Müller Matild, Kósa Anczi, Scharpf Margit, Kummer Margit, Kellner Mariska, Spitznagel Margit, Wunderlich Józsa és egy sereg bájos apróság kezeibe voltak letéve. A kiváló

diszleteket Kovács Sándor készítette, a görög-tűzes megvilágításról Rauschenberger Ferenc gondoskodott. — A jól sikerült előadást ma vasárnap déntán leszállított helyárrakkal megismétlik.

— **Az országos polgármesteri kongresszusra** Bajáról Hegedüs Aladár dr. kir. tanácsos, polgármester és Erdélyi Gyula főjegyző mentek.

— **Személyi hír.** Déry Béla festőművész, a Nemzeti Szalon igazgatója sürgönyi értesítése szerint a vasárnap d. e. 11 órakor tartandó képkiallítás megnyitására városunkba érkeznek. Déry Béla igazgató, Kacziány Ödön, Kézi Kovács László igazgatósági tagok; Dudics Andor, Tölgyessy Arthur, Gergely Imre, Udvary Géza, Glatter Ármín, Bachmann Károly, Edri Illes Ödön ismert kiváló festőművészek.

— **Kinevezés.** A főispán dr. György Károly budapesti ügyvédet, bajai főbíndket Baja város tb. tiszti ügyészévé, dr. Pollermann Artur orvost pedig tb. tiszti főorvossá nevezte ki.

— **A ciszterci rendi főgimnázium** nyolcadik osztályu tanulói sikeresen tettek le az osztályvizsgát. A huszonhat tanuló közül egy sem bukott meg. Az érettségi írásbeli dolgozatokat hoinapután fejezik be.

— **A Nemzeti Szalon** képkiallítását a távollevő polgármester helyett Dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző nyitja meg tartalmas beszéddel, amelyet lapunk egyik legközelebbi számában közlünk.

— **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter a kiscsávolyi és katonavárosi iskolatettek megvételére vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta.

— **Sporttagok kedvezménye az uszodában.** A sportegyleti tagok a bérletjegyeknél 20 százalékos kedvezményben részesülnek, ha az egylet vezetője által kiállított igazolványokkal az uszoda pénztáránál jelentkeznek. A B. S. E. tagjain kívül mások kedvezményt nem kapnak. Az uszoda megnyílik 1912. máj. 18 án. Bérlet 1 óra 6 kor., 2 óra 9 kor., évadra 12 kor. Uszás tanulóval 1 óra 10 kor., 2 óra 14 kor. és évadra 20 korona.

— **Letiltott flakkeros.** A rendőrkapitány Bosnyák Benő flakkerostól, aki már többször volt büntetve s általában renitens magaviseletet tanusított, két évre megvonta a hajtási engedélyt. Az elítelt felebbezett a városhoz, amely jóváhagyta az elsőfoku ítéletet. Az ügy most a miniszteriumhoz kerül.

— **Aki hazavágyik meghalni.** Hans Mikó, akinek Brüsszelben ügynökségi irodája van, tegnap előtt hosszú levelet irt dr. Molnár Mihály főkapitánynak, amelyben elmondja, hogy bár a »csodaszép« magyar nyelvet elfelejtette, szívében, lelkében még most is őszinte magyar érzésű, és úgy érzi, nem tudna nyugodtan meghalni, ha nem hazájában és szülőföldjén temetnék el. Kéri tehát a főkapitányt, nyomozza ki, mikor halt meg édesatyja, mert ő úgy emlékszik, hogy szülei Baján éltek s ő innen került külföldre. A rendőrség, miután Baján nem nem vezetett eredményre a nyomozás, a miniszteriumhoz irt fel a hazavágyó magyar ügyében.

— **Lőkerti közgyűlés.** A Lőkert hoinap (vasárnap) délelőtt 11 órakor közgyűlést tart a városháza kis tanácstermében. Mivel a multkorú közgyűlés a csekély számban megjelent tagok miatt határozatképtelen volt, ez a második közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

— **A László-féle mozgószínház** mai és holnapi műsorából ki kell emelnünk a Párisi apacs király címűt és a Sötét erőszak című háromfelvonásos társadalmi drámát.

— **Bajavidéki r. k. Tanítóegyesület nagygyűlése.** A »Bajavidéki r. k. Tanítóegyesület« 1912. évi május hó 28 án Baján, a »Kath. Legényegyesület« helyiségében (Szent Antal-utca 20. szám alatt) tartja folyó évi rendező nagygyűlését, melynek tárgyrendje a következő: 1. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja: Dr. Zgama Károly egyh. elnök. 2. Dr. Csernoch János érsek üdvözlése. 3. Titkár jelentés. Előterjeszti: Greiner Gyula titkár. 4. Az »Esperanto« nyelv tanításának nagy jelentősége az elemi iskolában. (Rövid ismertetése a nyelvnek.) Előadó: Medgyesi János budapesti tanár, a »Hungaria Studento« Esperanto lap szerkesztője. 5. »Az egyhuzamos tanítás előnyös, vagy káros-e a gyermekek egészségére, s a tanítási eredményre?« című vitatétel tárgyalása. Előadó: Szuszics István felsőszentiváni tanító. 6. A kat. iskola és a kat. tanító helyzete. Előadó: Wittendorfer István kunbajai tanító. 7. Az állandó pénzügyi bizottság jelentése. Előadó: Schwerer Ferenc alelnök. 8. A bíráló-bizottság jelentése a beérkezett pályamunka tárgyában. Előadó: Drégelyi Kálmán vil. elnök. 9. A tanítók fizetésrendezése és nyugdíj revíziója. Az egyetemes tanítógyűlések állásfoglalása a tanítóság anyagi helyzetének javítása érdekében. Előadó: Greiner Gyula titkár. 10. Az Orsz. Kat. Tanügyi Tanács és az orsz. keresztény szociális tanító szakosztály által kiűzött tételek előadói: 1. Bugyáky János dávodói; 2. Schlagger Károly bacs-bokodi; 3. Török Ferenc jánosalmái; I.) Schincl Nándor vaskuti; II., III., IV.) Greiner Gyula madarasi tanítók. 11. A jövő évi közgyűlési tételek előterjesztése. Előadó: Markó János melykúti tanító. 12. Indítványok.

— **Izgalmas jelenet a Dunán.** Izgalmas jelenet játszódott le szerdán délután a Dunán. A Haladás nevű votatógőzös felülről vagy 5—6 uszályhajót vontatott Baja felé. A gőzös a Dunahidig rendesen haladt, az uszályok azonban belekerültek a víz sodrába és három hajó egymásután nekiütődött a hid pillérének. Az utolsó hajó oly erővel ment neki a hid-lábnak, hogy a hajón a gyermeket tartó kormányosné gyermekével a karján belebukott a Dunába. A bátor asszony a gyermeket magasra tartva egyik karján a másik karjával uszott és fenntartotta magát mindaddig, amíg ki nem mentették mindkettőjüket a habokból.

— **A Dmke makói diákotthonába** az 1912—13. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 40, beiratási-, orvosi-, butorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési, és első osztályu tanulóknál újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve 1912. év július 10 napjáig adandók be a Dmke makói diákotthonának felügyelő-bizottságánál. Részletes prospektussal kívánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

— **Rézgálicot ivott.** Ifj. Cserba György fűszerkereskedő kis fia a napokban véletlenül rézgalicot ivott. A kis fiut a közkórházba szállították, ahol gyomormosást végeztek rajta. — Dr. Molnár Mihály rendőrfőkapitány ez esetből kifolyólag elrendelte, hogy rézgalicot a kereskedőknek nem szabad az üzlethe-lyiségben tartaniok, a reklámcéljaira szolgálót pedig úgy kell elhelyezni, hogy ahöz gyermekek ne férhessenek hozzá.

— **Birkózó verseny.** A bajai Sportegylet birkózó versenye iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg városunkban. A verseny délután fél 4 órakor a Bárány-szálloda nagytermében kezdődik. A birkózásra összesen harminchat résztvevő jelentkezett. Szabadkáról a következők neveztek a versenyre: Lovag V. Kemákonics Erick, Kuthy György, Odry M., Honatcky O., Fábán R., Nosszián J., Szoboda M., Vass László, Poschperh T., Ognyanov Miklós és két Faragó testvér. A jegyek ára: Ülőhely 1 korona, földszinti állóhely 60 fillér, diákjegy 60 fillér, karzatjegy 40 fillér. Jegyek előre válthatók Lukács Vikáor dohánytözsdejében.

— **Sportelőadás a moziban.** A László-féle mozgósínház hétfő és keddi esti sportelőadásának tiszta jövedelmét a sporttelep berendezési költségeire fordítják. Az előadásokon délután az iskolák ifjúsága is részt vesz. Az érdekesnek ígérkező előadás műsora a következő: Humoros jelenetek, Liverpooli löverseny, Dél-sarki expedíció, A Matherhono megmászása, Bivalyballasztat, F. T. C. fogadatlása Bpestben, Footballmérkőzés, La Mansch-csatorna átúsztása, Humoros jelenetek, Téli sportok az alpok csúcán, Lovas bravourok, Regatta verseny, Légűhöz kirándulás, Vitorlavarseny, Abbáziai motorcsónakverseny, Humoros jelenetek.

— **A tartalékosok öröme.** A hadügyminiszter elrendelte, hogy a tartalékos katonák úgy fegyvergyakorlatok, mint mozgósítás alkalmával a saját cipőjükből, vagy csizmájukban rúkkolhatnak be. A csapatoknál megfogják a lábbeliket vizsgálni s ha azokat jónak találják, akkor az illetők megtarthatják a saját lábbelijüket és kárpótlásul bizonyos pénzösszeget kapnak. A hadügyminiszter azért adta ki e rendeletet, mert tudomására jutott, hogy a finom kincstári bakancsokra nagyon sok katonának, különösen tartalékosnak, feltörik a lábát és teljesen szolgálatképtelenné teszik néhány hétre.

— **A magyar kir. csendőrség új fegyvere.** A király engedelmével a magyar kir. csendőrség részére, az eddig használatban volt forgópisztolyok helyett, a budapesti fegyvergyárban készült 7.65 mm. önműködő ismétlő Frommerpisztolyokat rendszeresítették. A Frommerpisztoly tudvalevően a visszalökés (nem a gáznyomás) által működtetett automatikus pisztoly, amelynek ugyanaz a legtökéletesebb závarzata van, mint a modern katonai ismétlőpuskának, miáltal a legénység beoktatása is lényegesen könnyebb, mint más pisztollyal, amelyeket a Frommer pisztoly — mint a végzett próbák igazolták — különben is minden tekintetben messze fölülmul. Működésének föltétlen megbízhatósága, szerkezetének egyszerűsége és szoliditása, továbbá föltűnően nagy lövőképessége folytán oly fegyvert nyert a Frommer pisztolyban csendőrségünk, amely világszerte elismert mintaszertű fölszerelését a fegyvertechnika legújabb és legértékesebb vívmányával tökéletesíti.

— **Tauglileh lesz a trachomás.** A trachomásokat eddig tudvalevőleg mentesítették a katonai szolgálat alól. Most, hogy a hadsereg az új véderőtörvény alapján akar berendezkedni sok katonára van szükség és fölmerült az az ötlet, hogy a besorozandó trachomás betegeket kigyógyíttatják és beosztják őket a rendes létszámba. Ebben az ügyben Böcs Gyula miniszteri tanácsos elnöklésével a belügyminisztériumban tanácskozás volt, amelyen a magyar és osztrák honvédelmi minisztériumok képviselői is részt vettek. A konferencián az

az álláspont domborodott ki, hogy mind a véderők, mind a polgári lakosságnak fontos érdeke, hogy a trachoma ne mentesítsen többé a katonai szolgálat alól. Most arról fognak gondoskodni, hogy az ilyen betegeket hová helyezzzék el és hogyan biztosítsák a sikeres gyógyítást.

— **T. olvasóink b. figyelmét felhívjuk az Előpatak Gyógyfürdőnek mai számunkban közzétett hirdetésére.** 1489

— **Orgona hangverseny.** Az aradi minoriták templomában május 8 án délután a maga nemében páratlan hangversenyben volt része az aradi intelligens zeneértő közönségnek. Schmidthauer Lajos világhírű magyar orgonaművész avatta fel bámulatos játékával az új orgonát, mely valódi mestermű, Bach, Frescobaldi, Reger, Guilmon, Bonnet, Vidor Charles művei lelket, testet öltöttek a mester ujjai alatt. Az új orgona Rieger Ottó cs. és kir. udvari szállító budapesti gyáros műve. A remek és modern pneumatikus orgonamű három manuel, 40 szóló és 24 mellékváltozatu, a modern orgonaépítéssel tökéletes alkotása. 1488

— **Miért pótolhatja csak egy tejtartalmu készítmény az asszonytejet?** Mert összetételében a természethez hű maradt és nem tartalmaz mesterkelt, vegyileg előállított részeket, melyek megemésztésével a csecsemő gyomra hiába fáradna. A Nestlé-féle gyermekliszt az egész világon elért rendkívüli eredményt például csak azon körülménynek köszönheti, hogy főalkatrésze tiszta alpesi tejből áll. »A Nestlé-féle gyermeklisztet hosszú tapasztalat után szívesen ajánlom«, — mondá dr. Dirner tanár a budapesti bábaiskola igazgatója — »mert alkotórészei közt legnagyobb mennyiségben tiszta, jó svájci tejt tartalmaz és ez oknál fogva már a 3—4 hónapos csecsemő jól s türi és mert a csontképződést előmozdítja.«

Borivóknak a bor keveréséhez!

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
természetes érvényes
SÁVANYÚVIZ

A dupla égetésű
közömbösít
a bor savanyúságát,
hisz kollemonon passzó.
Nem festi a bort.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

Rókus utcza 11. számú ház
szabadkézből
ELADÓ
Bővebbet ugyanott. 1482.

2364/1912. kapt. szám.

Hirdetmény.

Számталanszor megismétlődött keserves tapasztalat, hogy tüzesetek alkalmával a visszérés és vizszolgáltatás legtöbbször leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Ily vézesetek alkalmával aztán bármily emberfeletti munkát fejtsenek is ki tűzoltóink és bármily igyekezettel törekedjenek is akár a kitört tüzvést elfojtani, akár a kitört tűz továbbterjedését megakadályozni: kárba vessz minden törekvésük, mert ami legszükségesebb, hiányzik a kellő vízkészlet.

Ennélfogva, hogy a jövőben hasonló esetek lehetőleg meg ne ismétlődjenek és hogy a nagyközönség minél kevésbé legyen kitéve legalább nagyobb tűzvesedelemnek, tekintettel az utóbbi időkben gyakrabban előfordult tüzesetekre is, mihez tartás és szoros alkalmazkodás végett a városi tűzrendőri szabályrendelet 16. és 17. §§. alapján főleg a következőkre figyelmeztetem a város összes háztulajdonosait és érdekelt lakosságát:

• Minden háztulajdonos, amennyiben pedig ez a házban nem laknék, a legnagyobb lakást bérben bíró lakó és esetleg az utcai lakást bérlő tartozik könnyen hozzáférhető helyen legalább három hektoliter vizet készületben tartani és azt tüzvész esetén oltási célra rendelkezésre bocsájtani.

Kutak használatos állapotban tartandók. (Tűzrendőri szabályrendelet 16. §.)

• Azon épületek, melyekben nagymérvű tüzelések történnek, mint gyáraknál, vagy amelyeknél nagymennyiségű gyúlékony anyaghalmoz van elhelyezve, mint a deszkakereskedőknél, egy jókarban levő kézi fecskendővel, szükséges hosszúságu létrával, legalább 2 darab csáklával, 6 darab vízvédrellel és 2 lámpával látandók el. A kézi fecskendő csövének belső világossága legalább 3 cm. átmérőjű legyen. (Tűzrendészeti szabályrendelet 17. §.)

A vízkészletnek és egyéb tűzoltási szereknek a városi tűzrendőri szabályrendelet által elrendelt ezen beszerzését, mindenkor akadálytalanul készen és jókarban tartását a tűzoltóparancsnokságnak rövid idő múlva megtartandó tűzszemle alkalmával ellenőriztük s bárki vét is ezen rendelkezések ellen, az ilyen kihágást elkövetőt a városi tűzrendőri szabályrendelet 44. §. alapján első ízben 4 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetés, második ízben 4 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 5 napi elzárással, a pénzbírság behajthatatlansága esetén pedig 7 napig terjedhető elzárással fogom sújtani.

Baja, 1912. április hó 12-én.

Dr. Molnár Mihály s. k.
rendőrfőkapitány.**A bajai takarékpénztár főtőri****BÉRHÁZÁBAN**

egy emeleti

1483

lakás kiadó

Csépléshez, gőzeke-szántáshoz, téli fűtéshez

kiválóan alkalmas

tatai briketteket és tatai darabos szenet

jutányos árban szállít a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat Bpest, V., Zoltán-u. 2-4.

1485

Tisztító csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb tisztítószeré

1453a

Jó házból való négy közép iskolát végzett
fiut tanulóul fölvesz
KOLLÁR A. könyv- és papirkereskedése.

Mesterdálnok . . .

Cipőm szép és tökéletes,
Benne jární élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek varrok
Rajt' van

1370

Azonnal eladó

2 íróasztal, 1 satupad, mindenféle idomdarabok, gázcsövek, rézírak, kalapcsok és egyéb világítási cikkek.

böv. Klauer S.-nél.
Baja, Árpád-u. 42.

1487

ELŐPATAK

gyógyfürdő

nagymennyiségű rádiumot tartalmazó viz. Ter-
mészetes szénsavas (naheimi) fürdők.
Kiváló jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-,
hólyag- és a mér-hurutos bántalmaknál, a máj-
és lép-bajknál, kőszvény- és csúznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján
fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógy-
vizék orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a meg-
felelő és itt felfalható kiegészítő gyógyszerközökkel
(meleg- és hidegfürdők) vizgyógyintézeti kezelés,
massázs, svéd torna, diätikus étrend, rendkívül ked-
vező eredményt mutat fel. — Fürdőidény: május hó
15-től szeptember hó 15-ig! Vasuti állomás Föld-
vár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsi-
közlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő-
és utóidényben (május hó 15-től június 15-ig és
augusztus hó 20-tól szeptember hó 15-ig) a gyógy- és
zenedíjnak felelő fizetendő, lakások 50 százalékkal és el-
látás is sokkal olcsóbb. — Az előpataki ásványvíz,
mely a szénsavdús egvényes vasas vizek között első
helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használ-
ható és **őditő kellemes ital**, tisztán vagy borral ve-
gyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön
évenként egy millió palacknál több kerül forgal-
omba. Székküldési hely: **Előpatak**, de kapható a
legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. Pros-
pektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

1489

Förangu hölgyek legkedvencebb szépitőszere
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME.

Ezen kiváló arckenőcsőt az egész világon sok millió
úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos bu-
várlatok alapján készült arc-crème és mert hirtelen
vegyszerek állítása szerint ez a legjobb és teljesen
ártalmatlan arc-szépitő és áramító.

A Margit-crémet a bőr azonnal felveszi, miért is
rögtön befűl a hatás, mely valóban meglepő, gyors
és biztos. A bőr teljesen átalakul töle és az üd-
selt, bársónysima s rózsásfűhár lesz.

Pár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szep-
lők, májfoltok és mindennemű kiütések.

A Földes-féle Margit-crème nemcsak szépit az
arcot, hanem ápolja és megóvjja az időjárás, a nap
és szél minden befolyása ellen.

Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk!

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor.
Margit-zappan 70 fill. Margit-puder 1 Kor. 20 fill

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész. ARAD.
1454b.

A nagyérdemű közönség becses tudom-
ására hozzuk, hogy Baján

szobafestő és mázoló

iparra engedélyt nyertünk. Több évi
vidéki tapasztalatok alapján készítünk

szövetutánczatu

szobafestést, mely eddig Baján nem ismer-
etes, továbbá elváltunk bármely kivitelű
szobafestési ugyszintén mázolási munkákat
a lejutányosabb árak mellett. Levélbeli
megkeresésekre készséggel jövőnk. A
nagyérdemű közönség szives pártfogá-
sát kérve, vagyunk tisztelettel

VÁICS ANTAL CSANÁDI JENŐ
VII. Kínizsi Pál-u. 13. Malom-utca 13. szám.
szobafestők és mázolók.

Cs. és kir. sz. Keleti-féle

Sérvkötők

pneumatikus gummi pe-
lőttával a legelőkeltesh.

Haskőök hölgyek és
urak részé-
re minden altesti beteg-
ség és lógó has ellen.

Gummi gövcsér harisnyák
Műlábakat és mű-
kezeket amputáltak
részére.

Testegyenestő
járó és támgépeket.
Mű és támasztó fűzőket.
Egyenestartókat

erdőnnöttek r-
szére valamint betegápoláshoz tartozó összes
a technika legmodernebb elvei szerint, a legjutányo-
sabb gyári árak mellett

KELETI J.

BUDAPEST IV. Koronaherceg-utca 17. vld.

Legújabb háromezernél több ábrával ellátott képes
árjegyzék ingyen és bérmentve. 1367

Alapítva 1878. Telefon 18-76

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomor-bajo-
sok, székszorulásban szenvedőknek

Kapható Baján és vidéken minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyom-
rot 2-3 óra alatt
teljesen rendbe-
hozza.
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

1361

189. szám/kig. 1912.

Hirdetmény.

A m. kir. kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi április hó 30-án 27695. sz alatt kelt rendeletével a bajai tárházak részvénytársaságnak kérelmére a kérelmező társaság tárházaitól a Dunapartig vezetendő iparvasut közgazgatási bejárását Korányi Kálmán kir. műszaki főtanácsos ur vezetése alatt elrendelte és az eljárás megkezdésének idejéül folyó évi június hó 4-ik napjának d. e. 9 óráját, összejövetei helyül pedig Baja törvényhatósági joggal felruházott város városházának tanácstermét tűzte ki.

Ezen bejárásra az érdekelt helyi hatóságok valamint az érdekelt magánfelek ezennel oly hozzáadással meghivatnak, hogy a tárgyaláson részt vehetnek és észrevételeiket vagy javaslataikat ott előterjeszthetik.

Baja város közigazgatási bizottságának 1912. évi május hó 8-ik napján tartott üléséből.

Dr. Hegedüs Aladár
kir. tanácsos, polgármester

10707. kig.
1912. számhoz

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 13622/ eln. 1911. számú körrendeletével az 1873. évi XX. t.-c. végrehajtása iránt 1891. évi április hó 3-án kibocsátott 16500. sz. »Utasítás« 2. § ához képest a hadsereg és honvédség lószükségletének biztosítása céljából a Magyar szent korona országai lóállományának az 1912. évben való osztályozását elrendelte.

Az illetékes hadtestparancsnoksággal egyetértőleg megállapított működési terv alapján Baja város tanácsa a város bel- és külterületén összeirt lóállomány osztályozására nézve tudomás és mihez tartás végett a következőket teszi közzhírré:

¶ lóosztályozás folyó május hó 30. és 31. napján fog megejtetni és mind a két napon reggeli 7 órakor veszi kezdetét

Május hó 30-án a város belterületén összeirt lóállomány a Nagyvásártéren. — Május hó 31-én a város külterületén összeirt lóállomány a bácsbokodi (bikityi) országút mentén fekvő Égi Gábor (ezelőtt Müller-féle) szálláson fog osztályoztatni.

A belterület lóállománya városrészenként a következő összeirási sorrendben: a) Belváros, b) Józsefváros, c) Istvánmegye, d) Katonaváros, e) Kiscsávoly, f) Rókusváros, g) Szállásváros, h) Homokváros, i) Szentjános városrészekből; a külterületi lóállomány pedig az összeirási számok sorrendjében lesz elővezetendő az osztályozáshoz.

A hivatkozott törvény és az annak alapján kibocsátott »Utasítás« rendelkezése szerint minden lótulajdonos köteles a város területén birtokában lévő lovait és teherhordó állatait, (öszvéreit, öszvér szamarait és azon más lovakat, melyek tényleg mint teherhordó állatok használatnak) bizottsági meg szemlélés és osztályozás végett, a meghatározott időre és kitűzött helyre az osztályozó bizottsághoz elővezetni vagy elővezettetni.

Az elő nem vezetett lovak és teherhordó állatok tulajdonosai, a mennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni nem tudják, lovaiknak és teherhordó állataiknak esetleg valamely szomszéd községbe való utólagos

Védjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
póteka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényéknél, oszúknál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van osomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5. n. n.

8065/1912. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Pünkösdi
országos vásár

folyó évi május hó 30-ától bezárólag
június hó 3-áig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra május hó 30-ától csütörtökön reggeli 5 órától kezdve van megengedve.

Temesvárott, 1912. évi április hó 25. én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

elővezetésére lesznek utasítandók és a közigazgatási hatóság által a város szegényalapja javára minden ló és teherhordó állat után 30 koronáig terjedhető bírsággal büntetendők.

A lóosztályozó bizottság elé vezetés alól mentesek:

a) Azon lovak, melyek az »Utasítás« 3-ik §-a értelmében az évi bejelentés alól mentesek:

b) az 1873. évi XX. t. c. 1-ső és 8. §§-ai szerint az állítási kötelezettség alól felmentett lovak, kivéven a törvény, 8. §-ban említett kancákat, amelyeknek mentesítését az alább következő d) pont írja elő;

c) azon csikók, melyek az osztályozás évében a négy éves kort nem haladják túl;

d) azon kancák, melyek az osztályozás előtt nyolc nappal ellettek, vagy amelyek ellése közvetlenül várhatók, de csak azon esetben, ha az osztályozás nem helyben történik, vagy ha az osztályozási helyig azokkal hosszabb utat kellene tétetni;

e) a ragályos, lázas vagy egyéb nehéz betegségben szenvedő lovak és végre

f) a nyilvánvalóan alkalmatlan lovak.

Az osztályozó bizottság elé vezetés alóli mentesítést minden lótulajdonos a felmentési okot előtűntető bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Ezen bizonyítvány két oly helybeli lakos által állítandó ki, akiknek elővezetendő lovaik vannak és a városi katonai ügyosztálynak még az osztályozás előtt átadandó.

Az a) alatt megjelölt lovakra nézve bizonyítványok nem szükségeltetnek.

A bizonyítványban foglaltak igaz voltáért az illető lótulajdonosokon kívül a bizonyítvány kiállítói is felelősek.

Az évi bejelentés és ekként az osztályozó bizottság elé vezetés alól is a hivatkozott »Utasítás« 2. §-a értelmében fel vannak mentve:

a) az O Felsége és a felséges uralkodó ház tagjainak udvartartására szolgáló lovak;

b) az állami lótenyésztési intézetek lovai;

c) a katonai igazgatás lovai és a tényleg szolgáló katonatisztek azon saját lovaik, melyekre szolgálatuk ellátásában szükségük van;

d) a nemzetközi szerződések szerint felmentett lovak;

Az 1873. évi XX. t. c. 1-ső és 8. §§-ai szerint az állítási kötelezettség alól, s ekként az osztályozó bizottság elé vezetés alól is fel vannak mentve:

1) azon lovak, melyeket az állami és törvényhatósági szolgálatban álló egyének a közszolgálat teljesítésére kötelesek tartani;

2) a postamesterek és postabérlők azon lovaik, melyeket a posta-forgalom folytatása végett szerződésileg tartaniok kell;

3) azon mének, amelyek mint lótenyésztésre alkalmasak nyilván tartatnak, s amelyekről ez az illető lótenyésztési bizottságtól kiállított igazolvánnyal bizonyítottatik.

Ezen közzététele mellett felhívja a városi tanács az érdekelteket, hogy lovaikat és teherhordó állataikat a meghatározott helyre és kitűzött időre bizottsági megsejmlés és osztályozás végett annyival is inkább vezessék vagy vezetessék elő, mert e részben elkövetendő minden mulasztást törvényszerű kötelességénél fogva a hatóságnak megtorolnia kell.

Kelt Baja város tanácsának 1912. évi május hó 6. napján tartott üléséből.

Dr. Hegedüs Aladár,

kir. tanácsos, polgármester.

57648. szám és 11671. szám.

II. 912.

kg. 912

Hirdetmény

A Baja város 1912. évi III. oszt. ker. adójára vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok közzététele és az adókiivetés körüli elj. tárgyában.

Az adókiivető bizottság elé terjeztendő adókiszámítási javaslatokat kitűntető lajstrom 8 napra a városházánál 18. sz. alatt kitétetvén, azokat mindenki megtekintheti s az őt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti: ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókiivető bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózók külön hirdetmény útján tudósíttatnak — terjeszthetők elő.

Az adókiivető bizottság ülései nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik (l. 1883. XLIV. t. c. 24. §.)

Az adókiivető bizottság a kitűzött sorrend szerint megvizsgálja az adózók bevallását és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat s tekintettel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre és egyéb rendelkezésre álló adatokra, megállapítja minden egyes adókötelesnek adókötelesnek adóösszegét, azt még az ülés folyama alatt az illető adólajstromba bejegyezteti s ebbeli végzését kihirdeti.

Az adókiivető bizottság végzése kihirdetvén, az érdekelteket adóköteles félnek jogában áll az ülés folyama alatt előszóval az iránt pyilatkozni, kívánja-e az ügyet és ha igen, mely indoknál fogva a felszólamlási bizottsághoz felebbezni.

Hason nyilatkozatra van jogosítva a jelenlevő adókötelesek bármelyike és pedig nem csak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot vél bebizonyíthatni, akár a saját magára, akár másra kivetett adótételre nézve.

A felebbezés indokainak írásban kifejtésére a tárgyalásnál jelenlevő felebbezőnek a kihirdetéstől számított 8 napi határidő adatik.

Az az adózó, aki az adókiivető bizottság ülésében akkor, midőn adóügye tárgyalatott, jelen nem volt, a bizottság végzése elleni felebbezését az illető ülés folyama alatt megrovott adózók névjegyzékének a bizottság tárgyalásainak helyiségéül szolgáló ház kapujára való kifüggesztéstől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Oly esetben, midőn az adókiivető bizottság a kir. pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott edőtétel felemelését határozta, erről az illető adózót, ha a határozat kihirdetésénél jelen nem lenne, írásbeli végzéssel külön értesíti oly hozzáadással, hogy ha e végzést felebbezni kívánja, az ebbeli felszólalás írásban a végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt az adóügyi előadóóal vagy helyettesénél vevény mellett benyújtható.

Ellenben azok az adózók, kik abban a városban, melynek adólajstromában adójuk kivetett, nem laknak és az ülésben jelen nem voltak, a hozott végzésről írásban értesítettnek s felebbezéseiket a végzés vételétől számított 15 nap alatt nyújthatják be a pénzügyigazgatóságnál.

A felebbezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja, amennyiben azonban a felebbezés tárgyát képező adóösszege a múlt évre kivetettnél nagyobb, a felebbezés a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon belül történhetik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozatát akkor felebbezheti:

a) ha a felszólamlási bizottság az adókiivető bizottság által megállapított adót felemelte, vagy az adót a múlt évinél nagyobb összegben állapította meg, avagy ha az adó az adóköteles félre a kivetés évében első ízben rovatott ki;

b) midőn azon kérdés döntendő el, hogy valamely jövedelem vagy kereset az adónak tárgyát képezi-e, vagy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójának alapjául szolgáló vallomásokban előforduló valamely bevétel vagy kiadás a nyers jövedelemből levonható e vagy sem;

c) midőn a felszólamlási bizottság alakulásában vagy eljárásában a törvény szabályai megsértettek.

A felebbezés a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál adandó be, s felette harmadfokon a pénzügyi közigazgatási bíróság ítél.

A felebbezésnek hatáskör hatálya nincs. (1883. XLIV. t. c. 34. §.)

Kelt Zomborban, 1912. évi május hó 12-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.